

INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS

№3 (6) 2024

Social Sciences series

www.aiu.kz

International Science Reviews

Social Sciences series

Published since 2020

No. 3 (6) / 2024

Astana 2024

International Science Reviews. Social Sciences series
журналының редакциялық алқасы

БАС РЕДАКТОР

- **Амандыкова Сауле Кошкеновна**, заң ғылымдарының докторы, профессор, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ

- **Ибраева Айгерим Ергалиевна** – PhD, әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдары жоғары мектебінің деканы, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);

РЕДАКТОРЛАР:

- **Хайрмуханмедов Нурбек Исабаевич**, PhD, құқық жоғары мектебінің деканы, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Смагулова Зубираш Калыбековна**, PhD, экономика жоғары мектебінің деканы, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Ахмадиева Жанна Куанышевна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Педагогика институтының директоры, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Яцек Залесны**, заң ғылымдарының докторы, профессор, Варшава университеті (Польша);
- **Милен Балтов**, PhD, профессор, Бургас еркін университеті (Болгария);
- **Ришард Пукала**, PhD, профессор, студенттер жұмыс жөніндегі проректор, Бронислав Маркевич қолданбалы ғылымдар мемлекеттік университеті (Польша);
- **Шаляпин Олег Васильевич**, педагогика ғылымдарының докторы, Новосибирск мемлекеттік педагогикалық университетінің профессоры (Ресей);
- **Нағымжанова Қарақат Мұқашқызы**, педагогика ғылымдарының докторы, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті (Қазақстан);

- **Аленов Марат Амрадинович**, заң ғылымдарының докторы, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Аймурзина Бағлан Төлегенқызы**, экономика ғылымдарының докторы, профессор, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Нурмагамбетов Аманжол Магзумович**, заң ғылымдарының докторы, профессор, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Анафинова Мадина Латыповна**, филология ғылымдарының кандидаты, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Жұмабаева Заида Ефимовна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Окутаева Сауле Толегеновна**, PhD, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Самарханов Талант Нұржақыпұлы**, PhD, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Сейсекенова Айнаш Байкенженовна**, филология ғылымдарының кандидаты, Астана халықаралық университеті (Қазақстан);
- **Шахметова Назира Аханқызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Астана халықаралық университеті (Қазақстан).

International Science Reviews. Social Sciences series**ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР**

- **Амандыкова Сауле Кошкеновна** – доктор юридических наук, профессор, Международный университет Астана (Казахстан)

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

- **Ибраева Айгерим Ергалиевна** – PhD, декан Высшей школы социально-гуманитарных наук, Международный университет Астана (Казахстан);

РЕДАКТОРЫ:

- **Хайрмуханмедов Нурбек Исабаевич**, PhD, декан высшей школы права, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Смагулова Зубираш Калыбековна**, PhD, декан высшей школы экономики, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Ахмадиева Жанна Куанышевна**, кандидат педагогических наук, доцент, директор педагогического института, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Яцек Залесны**, доктор юридических наук, профессор, Варшавский университет (Польша);
- **Милен Балтов**, PhD, профессор, Бургасский свободный университет (Болгария);
- **Ришард Пукала**, PhD, профессор, проректор по работе со студентами, Государственный университет прикладных наук Бронислава Маркевича (Польша);
- **Шаляпин Олег Васильевич**, доктор педагогических наук, профессор, Новосибирский государственный педагогический университет (Россия);
- **Нагымжанова Каракат Мукашовна**, доктор педагогических наук, Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева (Казахстан);
- **Аленов Марат Амрадинович**, доктор юридических наук, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Аймурзина Баглан Толегеновна**, доктор экономических наук, профессор, Международный университет Астана (Казахстан);

- **Нурмагамбетов Аманжол Магзумович** – доктор юридических наук, профессор, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Анафинова Мадина Латыповна**, кандидат филологических наук, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Жумабаева Зайда Ефимовна**, кандидат педагогических наук, профессор, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Окутаева Сауле Толегеновна**, PhD, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Самарханов Талант Нуржакыпович**, PhD, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Сейсекенова Айнаш Байкенженовна** кандидат филологических наук, Международный университет Астана (Казахстан);
- **Шахметова Назира Аханқызы**, кандидат филологических наук, Международный университет Астана (Казахстан).

Editorial team of the journal
International Science Reviews. Social Sciences series

CHIEF EDITOR

- **Saule Amandykova**, Doctor of Legal Sciences, Professor, Astana International University (Kazakhstan)

DEPUTY CHIEF EDITOR

- **Aigerim Ibrayeva**, PhD, Dean of the Higher School of Social Sciences and Humanities, Astana International University (Kazakhstan);

EDITORS:

- **Nurbek Khairmukhanmedov**, PhD, Dean of the Higher School of Law, Astana International University (Kazakhstan);
- **Zubirash Smagulova**, PhD, Dean of the Higher School of Economics, Astana International University (Kazakhstan);
- **Zhanna Akhmadiyeva**, Candidate of Pedagogical Sciences, Director of the Pedagogical Institute, Astana International University (Kazakhstan);
- **Jacek Zalesny**, Doctor of Legal Sciences, Professor, Warsaw University (Poland);
- **Milen Baltov**, PhD, Professor, Burgas Free University (Bulgaria);
- **Ryszard Pukała**, PhD, Professor, Vice-Rector for Student Affairs, Bronislaw Markiewicz State University of Applied Sciences (Poland);
- **Oleg Shalyapin**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Novosibirsk State Pedagogical University (Russia);
- **Karakat Nagymzhanova**, Doctor of Pedagogical Sciences, L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan);
- **Marat Alenov**, Doctor of Legal Sciences, Astana International University (Kazakhstan);
- **Baglan Aimurzina**, Doctor of Economic Sciences, Professor, Astana International University (Kazakhstan);
- **Amanzhol Nurmagambetov**, Doctor of Legal Sciences, Professor, Astana International University (Kazakhstan);
- **Madina Anafinova**, Candidate of Philology, Astana International University (Kazakhstan);

- **Zaida Zhumabaeva**, Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Astana International University (Kazakhstan);
- **Saule Okutayeva**, PhD, Astana International University (Kazakhstan);
- **Talant Samarkhanov**, PhD, Astana International University (Kazakhstan);
- **Ainash Seisekenova**, Candidate of Philological Sciences, Astana International University (Kazakhstan);
- **Nazira Shahmetova**, Candidate of Philology, Astana International University (Kazakhstan).

Editorial address: 8, Kabanbay Batyr avenue, of.316, Astana, Kazakhstan, 010000

Tel.: (7172) 24-18-52 (ext. 316)

E-mail: aiu.socialscience@yandex.kz

International Science Reviews

Social Sciences series

Owner: Astana International University

Periodicity: quarterly

Circulation: 500 copies

МАЗМҰНЫ

Секция ҚҰҚЫҚ

<u>М.Жаскайрат</u> «ТҰРҒЫН ҮЙ» ЖӘНЕ «ТҰРҒЫН ҮЙ КЕҢІСТІП» ҰҒЫМДАРЫНЫҢ АРАҚАТЫНАСЫ.....	15
<u>А.К.Құттыбаева</u> ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТІНІ ЗАҢНАМАЛЫҚ ПРОЦЕСТЕ ҚОЛДАНУ: ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛЫҚ ЖӘНЕ ҚҰҚЫҚТЫҚ ШОЛУ.....	26
<u>К.Г.Адамов</u> ЕУРОМАЙДАН ЖАҢА ГЕОПОЛИТИКАЛЫҚ ШЫНДЫҚТЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ТРИГЕРІ РЕТІНДЕ.....	41
<u>А.Д.Абишева</u> ЖАСТАРДАҒЫ СУИЦИДТІК МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚТЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ОТБАСЫЛЫҚ АНЫҚТАУШЫЛАРЫ.....	59

Секция ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ ҚАРЖЫ

<u>Г.А. Кадырова</u> КӘСІПОРЫННЫҢ МАРКЕТИНГ ҚЫЗМЕТІН БАСҚАРУ ӘДІСТЕМЕСІ.....	66
<u>А.А. Усипбеков</u> ЦИФРЛЫҚ ТРАНСФОРМАЦИЯ ЖӘНЕ ИННОВАЦИЯЛАР: ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚАРЖЫ НАРЫҒЫНДАҒЫ ЖАҢА ҮРДІСТЕР МЕН ОНЫҢ БОЛАШАҒЫ.....	76
<u>С.Т. Окутаева</u> АҚШ - ТАҒЫ МҮТЕДЕКТЕРДІ МЕМЛЕКЕТТІК ЖӘНЕ ҮКІМЕТТІК ЕМЕС ЖҰМЫСПЕН ҚАМТУДЫ ҚОЛДАУ.....	88
<u>К.Р. Нурсултанова</u> КӘСІПОРЫН МЫСАЛЫНДА САУДА-ДЕЛДАЛДЫҚ ҰЙЫМДАРДЫҢ АЙНАЛЫМ ШЫҒЫНДАРЫН ОҢТАЙЛАҢДЫРУ.....	97
<u>Г.Нуржанова</u> САЛЫҚТЫҚ РЕТТЕУДІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕСІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚАЗАҚСТАНДА ҚОЛДАНУ ҮШІН ӘЛЕУЕТІ.....	106

Секция
ӘЛЕУМЕТТІК ГУМАНИТАРЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР

Т.Г. Баймухамбетов ОРТАЛЫҚ АЗИЯ МЕН ТАЯУ ШЫҒЫС
МЕМЛЕКЕТТЕРІНІҢ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСТАРЫНА ҚЫСҚАША
ТАЛДАУ.....113

Т.Г. Баймухамбетов ТАЯУ ШЫҒЫСТАҒЫ ІРІ ОЙЫНШЫЛАРДЫҢ
МҮДДЕЛЕРІ. ӘЛЕМДІК ЖӘНЕ АЙМАҚТЫҚ ДЕРЖАВАЛАРДЫҢ САЯСИ
ЖАҒДАЙҒА РӨЛІ МЕН ӘСЕРІН ТАЛДАУ.....124

СОДЕРЖАНИЕ

Секция
ПРАВО

<u>М.Жаскайрат</u> СООТНОШЕНИЕ ПОНЯТИЙ «ЖИЛИЩЕ» И «ЖИЛОЕ ПОМЕЩЕНИЕ»	15
<u>А.К. Құттыбаева</u> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫХ ПРОЦЕССАХ: ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ И ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ.....	26
<u>К.Г. Адамов</u> ЕВРОЙМАЙДАН КАК ТРИГГЕР ФОРМИРОВАНИЯ НОВОЙ ГЕОПОЛИТИЧЕСКОЙ РЕАЛЬНОСТИ.....	41
<u>А.Д. Абишева</u> СОЦИАЛЬНЫЕ И СЕМЕЙНЫЕ ДЕТЕРМИНАНТЫ СУИЦИДАЛЬНОГО ПОВЕДЕНИЯ У МОЛОДЕЖИ.....	59

Секция
ЭКОНОМИКА и ФИНАНСЫ

<u>Г.А. Кадырова</u> МЕТОДИКА УПРАВЛЕНИЯ МАРКЕТИНГОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	66
<u>А.А. Усипбеков</u> ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ И ИННОВАЦИИ: НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ЕГО БУДУЩЕЕ НА ФИНАНСОВОМ РЫНКЕ КАЗАХСТАНА.....	76
<u>С.Т. Окутаева</u> ГОСУДАРСТВЕННАЯ И НЕГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА ТРУДОУСТРОЙСТВА ЛИЦ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ В США.....	88
<u>К.Р. Нурсултанова</u> ОПТИМИЗАЦИЯ ИЗДЕРЖЕК ОБРАЩЕНИЯ ТОРГОВО-ПОСРЕДНИЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ НА ПРИМЕРЕ ПРЕДПРИЯТИЯ.....	97

Г.Нуржанова МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ НАЛОГОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ И ЕГО ПОТЕНЦИАЛ ДЛЯ ПРИМЕНЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ	106
--	-----

Секция

СОЦИАЛЬНЫЕ ГУМАНИТАРНЫЕ НАУКИ

Т.Г. Баймухамбетов КРАТКИЙ АНАЛИЗ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ ГОСУДАРСТВ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ И БЛИЖНЕГО ВОСТОКА.....	113
--	-----

Т.Г. Баймухамбетов ИНТЕРЕСЫ КРУПНЫХ ИГРОКОВ НА БЛИЖНЕМ ВОСТОКЕ. АНАЛИЗ РОЛИ И ВЛИЯНИЯ МИРОВЫХ И РЕГИОНАЛЬНЫХ ДЕРЖАВ НА ПОЛИТИЧЕСКУЮ СИТУАЦИЮ.....	124
--	-----

«INTERNATIONAL SCIENCE REVIEWS»

CONTENT

Section
LAW

<u>M. Zhaskayrat</u> RELATIONSHIP BETWEEN THE CONCEPTS OF «HOUSING» AND «RESIDENTIAL PREMISES».....	15
<u>A.K. Kuttybaeva</u> USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LEGISLATIVE PROCESSES: ORGANIZATIONAL AND LEGAL ASPECTS.....	26
<u>K.G. Adamov</u> EUROMAIDAN AS A TRIGGER FOR THE FORMATION OF A NEW GEOPOLITICAL REALITY.....	41
<u>A.D. Abisheva</u> SOCIAL AND FAMILY DETERMINANTS OF SUICIDAL BEHAVIOR IN YOUTH.....	59

Section
ECONOMICS AND FINANCE

<u>G.A. Kadyrova</u> THE METHODOLOGY OF MANAGING THE MARKETING ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE.....	66
<u>A.A. Usipbekov</u> DIGITAL TRANSFORMATION AND INNOVATION: NEW TRENDS AND ITS FUTURE IN THE FINANCIAL MARKET OF KAZAKHSTAN.....	76
<u>S.T. Okutaeva</u> STATE AND NON-STATE SUPPORT FOR THE EMPLOYMENT OF PERSONS WITH DISABILITIES IN THE UNITED STATES.....	88
<u>K.R. Nursultanova</u> OPTIMIZATION OF THE COSTS OF DEALING WITH TRADE AND INTERMEDIARY ORGANIZATIONS ON THE EXAMPLE OF AN ENTERPRISE.....	97

<u>G.Nurzhanova</u> INTERNATIONAL EXPERIENCE OF TAX REGULATION AND ITS POTENTIAL FOR APPLICATION IN KAZAKHSTAN.....	106
--	-----

Section
SOCIAL HUMANITIES

<u>T.G. Baimukhambetov</u> A BRIEF ANALYSIS OF THE RELATIONS BETWEEN THE STATES OF CENTRAL ASIA AND THE MIDDLE EAST	113
--	-----

<u>T.G.Baimukhambetov</u> INTERESTS OF MAJOR PLAYERS IN THE MIDDLE EAST. ANALYSIS OF THE ROLE AND INFLUENCE OF WORLD AND REGIONAL POWERS ON THE POLITICAL SITUATION.....	124
---	-----

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF TAX REGULATION AND ITS POTENTIAL FOR APPLICATION IN KAZAKHSTAN

Nurzhanova G.

Master of Economics, Senior Lecturer
Astana International University¹ Astana, Kazakhstan
gulislam@mail.ru

Annotation. The article considers international experience of tax regulation and its potential for application in Kazakhstan. It analyzes approaches to taxation in various countries, including developed and developing economies, in order to identify the most successful models that can be adapted to improve the tax system of Kazakhstan. Particular attention is paid to the analysis of tax strategies aimed at ensuring sustainable economic growth, increasing tax revenues and minimizing tax risks. The article emphasizes the importance of the indicator “average monthly wages” as the main factor of sustainable development of the country. Depending on the specific needs and objectives of the tax system, various tax regulations of foreign countries can be studied and adapted. In conclusion, conclusions are drawn about what aspects of international experience can contribute to the improvement of Kazakhstan's tax system.

Key words: tax policy, tax regulation, direct taxes, indirect taxes, average monthly wages, business environment.

INTRODUCTION

In the modern world, the tax system plays a key role in the economic development of a country. Proper taxation helps to stimulate economic growth, attract investment and create a favorable business climate. Therefore, the study of foreign experience of tax regulation is an important tool for improving the tax system in Kazakhstan [1].

In the development of the Tax Code of the Republic of Kazakhstan, valuable recommendations of foreign experts, who spoke out on several aspects, were taken into account. They emphasized the importance of determining reasonable tax rates, which should not be unnecessarily high in order not to hinder entrepreneurial activity and not to discourage taxpayers from the system. It was also recommended that the tax base should be broadened, special exemptions should be abolished and tax laws should be harmonized with other countries.

Simplification of the procedure for submission of tax returns was also highlighted as an important aspect to save time and resources for both the state and taxpayers. These recommendations were taken into account in the creation of a modern tax system of Kazakhstan, which will help the country to maximize its

economic potential for the benefit of all citizens and contribute to sustainable economic development in the future [2].

In the context of fierce tax competition in the world, Kazakhstan decided to significantly improve its tax system. On the one hand, a significant liberalization of taxes was carried out, the number and rates of major taxes were reduced, and tax procedures for taxpayers were simplified. These changes have made our tax system one of the most attractive in the world. On the other hand, Kazakhstan has expanded its tax jurisdiction with a foreign element.

The principles of taxation include both residents and non-residents, which allows to expand the tax base. Legislation is based on the principles of residency and territoriality, which is an effective mechanism for attracting foreign investment. Clarification of concepts and expansion of the list of revenues contributes to more effective control and collection of tax revenues.

To solve this problem, the Kazakhstani legislator clarified in article 189 of the Tax Code of the RK the concept of “tax residency”, significantly expanded in article 191 of the Tax Code of the RK the limits of the concept of “permanent establishment of a non-resident in Kazakhstan” and significantly added in article 192 of the Tax Code of the RK the list of income from sources in the RK [3].

THE MAIN PART

The creation of the tax system in the Republic of Kazakhstan is closely related to the analysis of the tax system of the United States of America. One of the brightest examples of successful tax regulation is the US tax system. The USA has a developed system of direct and indirect taxes, which provides stable budget revenues and promotes economic growth. The fundamental difference in the taxation of income and expenditures allows the effective use of taxes as an instrument of economic regulation.

In the USA, a special tax apparatus, which is part of the Ministry of Finance - the Internal Revenue Service - is responsible for collecting taxes and controlling their correctness. This service controls compliance with tax legislation, issues instructions on its application and collects taxes. In Kazakhstan, similar functions are performed by the Astana City Tax Committee, the Almaty City Tax Committee and other city and district tax committees.

There are three main methods of tax collection in the United States: declaration, withholding and assessment. The first two methods are also used in Kazakhstan. Estimated payments assume that companies pay taxes during the year at pre-estimated amounts, taking into account possible exemptions. In case of non-payment, penalties may be applied. It is important to note that the US has a three-tier tax system (federal, state and local taxes), while Kazakhstan has a two-tier system.

The differences between the tax systems of the two countries are due to differences in economic development. In the U.S., income taxation is used more frequently, while in Kazakhstan, expenditures are predominantly used. The study of foreign experience helped to form the modern tax system of Kazakhstan, but further improvement and development of the tax system lies in the hands of Kazakhstani specialists to ensure the economic well-being of the country. The fundamental difference in the taxation of income and expenditures allows the effective use of taxes as a tool to regulate the economy [4].

Various tax regulations of foreign countries can be studied and adapted in Kazakhstan depending on the specific needs and objectives of the tax system. Below are some examples of tax regulations that may be useful for application in Kazakhstan:

As mentioned earlier, the U.S. has a developed system of direct and indirect taxes, which provides stable revenues to the budget. Studying the principles of income and expense taxation in the U.S. can help optimize the tax base in Kazakhstan.

1. Switzerland is known for its low taxes for individuals and legal entities. Such an approach to taxation may be useful for attracting investment and business development in Kazakhstan.

In order to assess clearly what the state of economic development and tax regulation, it is enough to look at the indicator “average monthly salary” which is presented in Table 1.

Table 1 - Ranking of countries by level of average monthly wages

Countries	Average monthly salary, in USD. USD
Switzerland	6 605
Luxembourg	5 352
Singapore	4 896
USA	4 701
Qatar	4 125
Kazakhstan	585
Russia	571
Uzbekistan	363
Nigeria	108
Note - Compiled by the author based on the results of the study	

RESULTS AND DISCUSSION

Switzerland and Kazakhstan differ not only in the quality of life index, but also in many other indicators. For example, income level, quality of education,

economic development, infrastructure, unemployment rate and many others. Switzerland is known for its banking services, high level of medical care, high technology and quality living conditions [5].

While Kazakhstan is actively developing as a raw material exporting country, it has its own achievements and problems.

2. Germany has an effective system of enterprise taxation, which promotes the development of small and medium-sized businesses. Studying the mechanisms of enterprise taxation in Germany can help to improve the conditions for business development in Kazakhstan.

3. Singapore is known for its low corporate taxes and innovative tax incentives for companies. Studying Singapore's experience can help create favorable conditions for the development of the innovation sector in Kazakhstan.

Below is Table 2 ranking countries by average monthly net salary (after taxes).

Table 2 - Ranking of countries by average monthly net wages (after taxes)

Countries	Average monthly net salary (after taxes)
Switzerland	5 854,34
Luxembourg	4 110,25
Australia	4 097,48
Luxembourg	3 860,08
UAE	3 682,53
USA	3 623,11
Canada	3 550,49
Qatar	3 448,48
Denmark	3 407,87
Iceland	3 394,55
Russia	884,14
Ukraine	512,66
Armenia	420,68
Kazakhstan	414,29
Moldova	387,9
Belarus	363,76
Azerbaijan	323,44
Uzbekistan	277,73
Sri Lanka	140,48
Note - Compiled by the author based on the results of the study	

The highest salaries are received by citizens of Switzerland - 5,854.34 dollars. The top three leaders in terms of salaries also included Singapore - \$4,110.25 dollars and Australia - \$4,097.48 dollars. With such salaries Kazakhstan loses to most countries in the ranking, including India and Iraq - \$730.07 and \$569.47, respectively. Among the countries of the former Soviet Union, Kazakhstan's salaries were lower than in Armenia (\$420.68), Ukraine (\$512.66) and Russia (\$884.14).

CONCLUSIONS

It is important to take into account the specifics of Kazakhstan's economy, the needs of the business environment and tax policy objectives when selecting and adapting international practices.

The study of foreign experience also allows to identify best practices in the field of tax administration, control over tax payments and combating tax evasion. These aspects play an important role in building confidence in the tax system and ensuring its effective functioning.

Thus, the use of foreign experience of tax regulation can be a valuable source of knowledge for improving the tax system in Kazakhstan. At the same time, it is necessary to take into account the specifics of the country, its economic features and the needs of the business environment for successful adaptation of foreign practices to local conditions.

REFERENCES

1. Omarbakiyev L.A. Problems of the tax system of the Republic of Kazakhstan and ways to solve them in the framework of optimizing the tax mechanism. Bulletin of "Turan" University. 2020;(3):141-146. (In Russ.) <https://doi.org/10.46914/1562-2959-2020-1-3-141-146>
2. Dosmanbetova M.S., Khalitova M.M. Assessment of the effectiveness of the tax burden of the Republic of Kazakhstan. Economy: strategy and practice. 2020;15(4):123-138. (In Russ.)
3. Code of the Republic of Kazakhstan "On Taxes and Other Obligatory Payments to the Budget (Tax Code) of December 25, 2017 № 120-VI (with amendments and additions as of 01.01.2020).
4. Basnukaev, M.S. Foreign experience of tax regulation of socio-economic processes: opportunities for use in Russia / M.S. Basnukaev, I.Y.

Elzhurkaev // Financial Studies. - 2019. - № 2 (63). - С. 99-108.

5. Antonova, O.V. Tax systems of foreign countries: textbook for universities / O.V. Antonova. - Khabarovsk: RIC KH

САЛЫҚТЫҚ РЕТТЕУДІҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ТӘЖІРИБЕСІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚАЗАҚСТАНДА ҚОЛДАНУ ҮШІН ӘЛЕУЕТІ

Түйін. Мақалада салықтық реттеудің халықаралық тәжірибесі және оның Қазақстанда қолдану әлеуеті қарастырылады. Қазақстанның салық жүйесін жақсартуға бейімделуі мүмкін неғұрлым табысты модельдерді анықтау мақсатында әр түрлі елдерде, соның ішінде дамыған және дамушы экономикаларда салық салу тәсілдері талданады. Мақалада тұрақты экономикалық өсуді қамтамасыз етуге, салық түсімдерін арттыруға және салық тәуекелдерін азайтуға бағытталған салық стратегияларын талдауға ерекше назар аударылған. Мақалада елдің тұрақты дамуының негізгі факторы ретінде «орташа айлық жалақы» көрсеткішінің маңыздылығы көрсетілген. Салық жүйесінің нақты қажеттіліктері мен мақсаттарына байланысты шет елдердің әртүрлі салық реттеулерін зерттеуге және бейімдеуге болады. Қорытындыда халықаралық тәжірибенің қандай аспектілері қазақстандық салық жүйесін жақсартуға ықпал ететіні туралы қорытындылар жасалған.

Кілт сөздер: салық саясаты, салықтық реттеу, тікелей салықтар, жанама салықтар, орташа айлық жалақы, кәсіпкерлік орта.

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ НАЛОГОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ И ЕГО ПОТЕНЦИАЛ ДЛЯ ПРИМЕНЕНИЯ В КАЗАХСТАНЕ

Аннотация. В статье рассматривается международный опыт налогового регулирования и его потенциал для применения в Казахстане. Анализируется подходы к налогообложению в различных странах, включая развитые и развивающиеся экономики, с целью выявления наиболее успешных моделей, которые могут быть адаптированы для улучшения налоговой системы Казахстана. Особое внимание уделяется анализу налоговых стратегий, направленных на обеспечение устойчивого экономического роста, повышение налоговых поступлений и минимизацию налоговых рисков. В статье подчеркивается значимость показателя «среднемесячная заработная плата» как

основной фактор устойчивого развития страны. В зависимости от конкретных потребностей и целей налоговой системы можно изучить и адаптировать различные налоговые регулирования зарубежных стран. В заключении делаются выводы о том, какие аспекты международного опыта могут способствовать улучшению казахстанской налоговой системы.

Ключевые слова: налоговая политика, налоговое регулирование, прямые налоги, косвенные налоги, среднемесячная заработная плата, бизнес-среда.